

"The participating states will respect human rights and fundamental freedoms, including the freedom of thought, conscience, religion or belief, for all without distinction as to race, language or religion."

(Signed 35 States: . . . Yugoslavia.)

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"The participating States on whose territory national minorities exist will respect the right of persons belonging to such minorities to equality before the law, will afford them the full opportunity for actual enjoyment of human rights and fundamental freedoms and will, in this manner, protect their legitimate interests in this sphere."

(Signed 35 States: Avstrija, . . .)

TITOVA DEDIŠČINA IN BODOČNOST JUGOSLAVIJE

Profesor političnih ved vseušlišča Michigan (Ann Arbor) William Zimmerman je napisal za revijo Problems of Communism (maj-junij 1977) članek z naslovom: The Tito Legacy and Yugoslavia's Future (str. 33-49). Prof. Zimmerman skuša analizirati z znanstvenimi metodami političnih ved možnosti in verjetnosti nadaljnjega razvoja politike Titovih naslednikov, kako bodo skušali ohraniti neopredeljenost Jugoslavije med obema blokoma.

Autor skuša rekonstruirati Titovo pot do neopredeljenosti okrog temeljnih vprašanj: — Kako organizirati državo politično? 2. Kakšne so posledice povezav med državno ter mednarodno ekonomijo? 3. Kakšen bo odnos Jugoslavije do drugih držav ali do skupin držav (blokovi)?

POLITIČNA ORGANIZACIJA

Prva leta je služil Titu Leninov model — centralistična organizacija stranke in nasilna sprememba družbe z daljnosežnim podražavljenjem in razlastitvijo. Ko je hotel Stalin vključiti Jugoslavijo formalno v svoj satelitski sistem, je ta organizacija "Sovjetske zvezde v miniaturo" omogočila uspešnost Titove upora. Titu so podprli partizija tako na federalnem področju kot tudi v republikah, tajna policija pa je zaprla kakih 8.400 "kominformistov".

Po prelomu s Stalinom je opaziti kritično presojo dosedanjega sestava. Začeli so govoriti o samoupravljanju in stranko so preimenovali v Ligo. Začeli so razločevati med stranko in med družbo. Olajšali so cenzuro nad obveščevanjem in tiskom in celo stavke so do neke meje tolerirali. Državni socializem so skušali nadomestiti s tržnim socializmom in tudi meje so se odprle bolj svobodno. Djilasovi načrti za večjo demokratizacijo komunistične stranke in uvedbo več strank so bili sicer izjalovljeni, toda odstranitev Rankoviča kot načelnika tajne policije je omogočila okoliščine, da se je decentralizacija tako v gospodarstvu kot v politiki vsaj delno uveljavila. Septembra 1970 je ustanovil Tito državno predsedstvo, ki ima značilnosti federalnega sestava. V primeru Titove smrti bi krožilo predsedstvo med zastopniki republik in avtonomnih provinc.

Dvig narodnostnih ambicij v poedinih republikah je privedel do zopetne spremembe v politični usmerjenosti — pojavile so se zopet značilnosti leninizma — centralizacija stranke in bolj dosledno uveljavljanje "demokracije centralizma". — Stranka je zopet naglašala svojo vodilno vlogo v družbi in v samoupravnem sestavu delavstva in ta se tudi bolj in bolj uveljavlja. Cenzura je postala zopet mnogo strožja in nova ustava je skrčila število predstavnikov republik in avtonomnih pokrajin v predsedstvu od treh oz. dveh na enega, in ta je bil praktično dolgoletni član centralne stranke. Tito in njegov krog so prišli zopet nazaj na svojo izhodiščno točko.

Kljub temu je avtor mnenja, da je ta vrnitev k leninističnim metodam dvomljivega pomena celo s stališča utrjevanja državne edinstva. Tito utegne s tem spodkopati temelje titoizma;

centralistično vodstvo s težnjo po avtrarkiji. Z letom 1955 se pojavijo nova gesla — gospodarska decentralizacija in delavsko samoupravljanje. Vendar se je Jugoslavija odprla v večji meri tujim trgovcem šele po 1. 1965 in po odstavitvi Rankoviča, ki je dajal prednost povezanosti gospodarstva Jugoslavije z drugimi socialističnimi deželami. Ta povečana povezanost z gospodarstvi Zapada je imela seveda tudi negativne posledice, zlasti ki je nastopila kriza in so začeli odslavljanje delavce zaposlene v Zapadni Evropi. Dokler je odvisna delovna sila našla zaposlitev na Zapadu, brezposelnost v Jugoslaviji ni bil velik problem. Povezanost z Zapadom je postala zopet dvomljiva in 1. 1972 se je Jugoslavija obrnila na Sovjetsko Zvezo po posojilo (1,3 milijarde \$). To ne pomeni nujno večjo povezanost z Vzhodom, marveč morda kalkulirano izrabljanje tekmovanja obeh blokov, ki prinaša v Jugoslavijo več kapitala kot bi ga nudil en sam blok. Poleg tega daje vladi tudi večjo mero svobode kot bi jo imela, če bi se vezala z eno stranjo. Zimmerman je mnenja, da Titovi nasledniki ne bodo pozabili te izkušnje.

ZUNANJEPOLITIČNI IZGLEDI

Po prelomu s Stalinom je postala "neopredeljenost" uradna zunanja politika Jugoslavije. Ta politika neopredeljenosti ni samo dala Jugoslaviji večji mednarodni prestiž kot bi ga mogli pričakovati od njene velikosti

GOSPODARSKA POLITIKA

Kot v politični ureditvi države tako je Tito sledil sovjetskemu vzorcu tudi v gospodarstvu:

in stopnje razvoja, marveč je zadovoljevala tudi vse frakcije v stranki kot politike republik. Verjetno je, da bodo tudi Titovi nasledniki še v bodoče skušali ohraniti to politično linijo. To pa seveda ne izključuje možnosti, da bo neopredeljenost nekoliko obarvana. Titovi nasledniki bodo imeli tri možnosti: 1) povežavo in morda celo vodilno vlogo z neopredeljenimi; 2) neopredeljenost, ki pa bo v glavnem, posebno v zunanji politiki, sledila Moskvi, ali; 3) neopredeljenost, ki bo imela več stikov z Zapadom. Obseg možne zunanje politike Jugoslavije v bodoče je možno primerjati trikotniku in trije koti predstavljajo podobno politiko kot jo vodijo Avstrija, Rumunija ali Naserjev Egipt. Rumunska smer je manj verjetna zaradi političnega vpliva italijanskega komunizma, zapadne udeležbe v gospodarstvu Jugoslavije in možnosti, da bi v tujini zaposleni delavci ustavili pošiljanje denarja domov (znajšajo nad eno milijardo dolarjev letno). Bolj verjetno je, da bo skušala ostati neviralna in si bo še naprej prizadevala privabljati kapital za razvoj gospodarstva tako od privatnega kapitala z Zapada kot tudi mednarodnih fondov, pa tudi od Vzhoda in od arabskih držav, od katerih je odvisna za nabavo nafte. Če bodo prevladovali bolj radikalni elementi, bo težje na povezavi z Libijo, če pa bodo prevladovali med Titovimi nasledniki bolj umerjeni elementi, bo težje na povezavi z bolj konservativnimi arabskimi ter afriškimi državami.

in stopnje razvoja, marveč je zadovoljevala tudi vse frakcije v stranki kot politike republik. Verjetno je, da bodo tudi Titovi nasledniki še v bodoče skušali ohraniti to politično linijo. To pa seveda ne izključuje možnosti, da bo neopredeljenost nekoliko obarvana. Titovi nasledniki bodo imeli tri možnosti: 1) povežavo in morda celo vodilno vlogo z neopredeljenimi; 2) neopredeljenost, ki pa bo v glavnem, posebno v zunanji politiki, sledila Moskvi, ali; 3) neopredeljenost, ki bo imela več stikov z Zapadom. Obseg možne zunanje politike Jugoslavije v bodoče je možno primerjati trikotniku in trije koti predstavljajo podobno politiko kot jo vodijo Avstrija, Rumunija ali Naserjev Egipt. Rumunska smer je manj verjetna zaradi političnega vpliva italijanskega komunizma, zapadne udeležbe v gospodarstvu Jugoslavije in možnosti, da bi v tujini zaposleni delavci ustavili pošiljanje denarja domov (znajšajo nad eno milijardo dolarjev letno). Bolj verjetno je, da bo skušala ostati neviralna in si bo še naprej prizadevala privabljati kapital za razvoj gospodarstva tako od privatnega kapitala z Zapada kot tudi mednarodnih fondov, pa tudi od Vzhoda in od arabskih držav, od katerih je odvisna za nabavo nafte. Če bodo prevladovali bolj radikalni elementi, bo težje na povezavi z Libijo, če pa bodo prevladovali med Titovimi nasledniki bolj umerjeni elementi, bo težje na povezavi z bolj konservativnimi arabskimi ter afriškimi državami.

BILI SMO NAPROŠENI ZA OBJAVO (SEPT. 1977.)...

ROJAKOM V DOMOVINI

Slovinci, Slovenke!

Dvaintrideset let je minilo od konca tragedije druge svetovne vojne, med katero je moral zaradi okupacije in revolucije slovenski narod preživeti morje trpljenja. Kolikokrat je bila izrečena beseda svoboda in kako željno jo je slovenski narod pričakoval! V dvaintridesetih letih se je mnogo spremenilo, toda slovenski narod — z izjemo partijskih funkcionarjev — ni svobodno. Slovenski narod ne more odločiti o svojem življenju, ampak je le predmet, s katerim komunistična partija razpolaga po svoji volji. V Sloveniji ne obstaja in ne sme obstajati nobena politična stranka razen komunistične partije, ki vlada diktatorsko in igra dvolično vlogo: na eni strani podpisuje mednarodne pogodbe o spoštovanju človekovih pravic, na drugi strani pa jih dosledno zatira z vso brezobzirnostjo na vseh področjih zasebnega in javnega življenja.

Navajamo določbe člena I. a, VII. Sklepne listine konference o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih 1. avgusta 1975. Poleg 34 držav je sprejel obveznosti izpolnjevanja teh sklepov o spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin za SFR Jugoslavijo njen predsednik Josip Broz Tito. Obveznosti iz navedenega člena so sledeče:

"Države udeleženke bodo spoštovala človekove pravice in temeljne svoboščine, vstevši svobodo misli, vesti, vere in prepričanja za vse, ne glede na raso, spol, jezik in vero.

Pospesevale in spodbujale bodo dejansko uveljavljanje državljskih, političnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih pravic in svoboščin, ki vse izvirajo iz dostojanstva, lastnega človekovi osebnosti in so bistvenega pomena za njen svobodni polni razvoj.

V tem okviru bodo države udeleženke priznavale in spoštovala pravico posameznika, da izpoveduje in izpolnjuje, sam ali v skupnosti z drugimi, vero ali prepričanje, in da ravna tako, kot mu narekuje vest.

Na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin bodo države udeleženke ukrepale v skladu s cilji in načeli Ustanovne listine Združenih narodov (1945) in s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah (1948). Prav tako bodo izpolnjevale svoje obveznosti, zapisane v mednarodnih deklaracijah in sporazumih s tega področja, vstevši med drugim mednarodna pakta o človekovih pravicah, če jih zavezujejo."

Se več. V sklepni listini Helsinške konference je prevzela obveznost, da zaščiti temelje človeške pravice, katere vsebuje

Splošna deklaracija Združenih narodov o človekovih pravicah iz leta 1948. Navedemo jih le nekaj:

"Pravica do zaščite proti vsakemu dejanju, ki bi kršilo človekove osnovne pravice, priznane v ustavi in zakonu" (čl. 8). "Nihče ni kriv, dokler se mu krivda ne dokaže" (čl. 11). "Zajamčena je svoboda mišljenja in izpovedanja" (čl. 18). "Pravica združevanja in zborovanja" (čl. 20). "Vsak ima pravico sodelovati pri vodstvu države" (čl. 21). "Svobodne volitve" (čl. 22). "Starši imajo v prvi vrsti pravico odločati o načinu vzgoje svojih otrok" (čl. 26). "Nobena določba v pričujoči deklaraciji človekovih pravic se ne sme razlagati tako, da bi dajala kakršnokoli pravico bodisi državi bodisi skupini ljudi ali poedinim osebam za podvzemanje ali izvrševanje dejanj, ki bi imela namen zatreti katerokoli pravico ali svoboščino, navedeno v tej deklaraciji" (čl. 30).

Vsi vemo, da vladajoči režim v Jugoslaviji in Sloveniji ne izpolnjuje obveznosti sklepne listine Helsinške konference iz leta 1975, da zatira temelje človekove pravice, navedene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, ki bi jih morala po svoji obveznosti šteti. Prav pa je, da se posebej poudarimo, da sedanje oblasti v tem pogledu ne izpolnjujejo niti svoje lastne ustave.

Tole npr. določa ustava SR Slovenije:

Člen 109: "Zajamčena je svoboda tiska, govora in svoboda javnega nastopanja. Občani imajo pravico v sredstvih javnega obveščanja izražati svoje mnenje." Člen 209: "Občan ima pravico dajati politične in druge pobude splošnega pomena." Člen 210: "Zajamčena je svoboda združevanja in svoboda zborovanja ter drugega javnega zbiranja." Člen 214: "Protuustavno in kaznivno je kakrškoli propagiranje ali izvajanje verskega sovraštva in nestrpnosti."

Opozorimo le na nekatera dejstva: dosledno zatiranje svobode tiska in združevanja; ne dolgo tega je svetovna javnost zvedela, da je bil v Sloveniji obsojen rojak celo na podlagi svojega lastnega osebnega dnevnika; odvzemanje potnih listov brez obtožbe ali obsodbe; grožnje učiteljem, ki hodijo v cerkev "naj si izberejo drug poklic"; vsestranski privilegiji za člane komunistične stranke; zanikanje pravice staršem glede vzgoje otrok; uradno in obvezno poučevanje marksizma; omejevanje svobode kulturnim ustvarjalcem; propagiranje in izvajanje verskega sovraštva in nestrpnosti; neprestani pritisk komunistične stanke na delovanje Cerkev; vse to so vsakdanji pojavi v Republiki Sloveniji, ki imajo svoje korenine v odpravi politične svobode.

Ne osebna, ne verska, ne kulturna svoboda niso zajamčene, če v deželi ne vlada politična svoboda. In dokler temu

'A PLACE TO STAND AND A PLACE TO GROW, ONTARI-ARI-O'

Uredniki etničnih listov si ogledujejo izdelavo notranjosti federalnega parlamenta v Ottavi.

Taken from the song Ontario, these words describe our province. This was proven well on our annual Ethnic Press Tour sponsored by the Ministry of Industry and Tourism. The tour took us from the country's capitol with its parliament buildings and regal residential areas. We travelled on to several industries, such as Hershey's Chocolate Company and a Spice Factory, the Lithuanian Art Centre run by an elderly couple concerned with preserving their

Velike spremembe bodisi z državi sami ali pa izvenje bi mogle privedi seveda do popolnoma drugačnega razvoja.

culture and history through the canal. their artwork. Old Fort Henry where we relived Ontario's historic past and lastly, to Ontario's cottage and resort country, Haliburton.

The capitol city of Canada, Ottawa has much to offer. There are tours of the official buildings, watching and listening to Parliament in session. One of the most unusual sites a 200 acre experimental farm in the middle of the city. — Here they experiment with the breeding and with the various illnesses affecting trees, crops, and livestock. There is good dining and local entertainment including a promenade along

Of great interest were the Lithuanian Art Centre and Old Fort Henry. Ontario is made up of people from a variety of backgrounds each wanting to preserve and share with others their background. They, at the Art Centre, have turned their home into a museum of various Lithuanian artforms. Fort Henry is also a living museum. The most colourful aspect of Old Fort Henry is the world famous Fort Henry Guard, who (so) precision drill, authentic uniforms and equipment are typical of British line regiment field and garrison artillery of 1867.

(Nadaljevanje na 4. strani)

ne bo drugače, bodo tako helsinški sklepi kakor slovenska ustava in Splošna deklaracija le za zunanjo uporabo — brez vsake koristi za narod.

Zadnja leta dvigajo posamezniki in skupine v državah — socialističnih demokracijah — kjer so osnovne človekove pravice zatirane, zahtevo po izpolnjevanju ustavnih določil in mednarodnih pogodb o zaščiti človekovih pravic. Ti pogumni posamezniki in skupine (v Sovjetski zvezi, na Češkem, Poljskem in drugod) dobivajo množično oporo v svojih državah in tudi moralno oporo svobodnega sveta.

Ko opozarjamo na ta dejstva, ne hujskamo k nasilnemu odporu, marveč Vas pozivamo, da zahtevate izpolnjevanje določil ustave, da zahtevate izpolnjevanje obveznosti o zaščiti človekovih pravic, kot jih je prevzela SFR Jugoslavija v mednarodnih pogodbah, da zahtevate svobodo volitve, ki naj omogočajo vsem državljanom udeležbo pri vodstvu Slovenske Republike.

Slovenski narod je v svoji zgodovini dokazal predvsem z ustoličevanjem koroskih vojvod preko stoletij zatiranja, da je svoboda temelj njegove biti. Današnji čas terja, da to ponovno dokazemo.

Nikdar nismo pričakovali, da bi KP v nasprotju s svojo ideologijo branila človekove pravice; pričakovali pa smo in še pričakujemo, da bodo dvignili svoj glas vsaj tisti zapeljani rojaki, katerih narodni idealizem je KP zlorabila za revolucijo pod pretvezo osvobodilnega boja. Sedanji molk — posledica razočaranja — bi bil še usodnejši od tedanje zmote.

Ruski disident Sinjavski, ki je preživel v Sovjetski zvezi sedem let prisilnega dela, je prišel do spoznanja, da je v človeški naravi silna težnja po svobodi; vsebuje pa tudi sposobnost, da se prilagodi sužnosti. Naj ne bo sedanja slovenska generacija tista, ki bi zamudila zgodovinski trenutek in pretirala trnjevo pot bojev našega naroda za svobodo, ki se ni nikdar hotel prilagoditi ne gospodarski, ne politični, pa tudi ne duhovni sužnosti.

Če hočeš biti svobodno, če hočeš, da bo svobodno tvoj rod, potem javno in pogumno zahtevaj ter brani svoje pravice. Krik posameznika bo našel odmev in sprožil plaz, katerega ne bo mogoče ustaviti.

Nihče nam ne bo prinesel svobode, ako je ne zahtevamo sami. Naša moč je v nas samih.

Za:
NARODNI ODBOR ZA SLOVENIJO
Miloš Stare, predsednik

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$6.00 per year;
50¢ single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646, Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročina znaša: Za ZDA in Kanado \$6.-, za Argentino 375 pezov, za Brazilijo 90 kruzicov, za Anglijo 30 šilingov, za Avstrijo 53 šilingov, za Avstralijo 3.75 avstr. L., za Italijo in Trst 1.200 lir, za Francijo 900 frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva
gledanja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in
izdajatelja.

Toronto

• Romanje v Midland. Slovenci iz Toronta in okolice so se udeležili 11. septembra romanja v Midland, na kraj kanadskih mučencev. Pred mašo je bila kratka prireditev pri spominjskem križu, ki je bil postavljen pred leti na čast slovenskih žrtvam komunistične revolucije. Udeležili so se tudi križevga pota in nato napolnili cerkev, kjer so somasovali štirje slovenski duhovniki.

• Taborov Banket. Krajevno Društvo S. P. B. Tabor v Torontu bo priredilo jesenski banket 1. oktobra ob 7 zvečer v cerkveni dvorani v New Torontu. Prijatelji in znanci od blizu in daleč, iskreno vabljeni.

• V nedeljo 3. julija je bil na Slovenskem letovišču pri Boltonu 13. katoliški dan, ki so ga priredile slovenske župnije iz Toronta in Hamiltona, ki je letos nad vse dobro naspel, k čemu je močno poleg duhovne pripravljenosti, pomagal dobro pripravljeno in izvedeno program.

• Tudi Slovenski dan je bil na istem letovišču, le vreme je, za prirediteljem letos nagajalo.

• Župnijo Marije Pomagaj so v poletnih mesecih obiskali duhovniški gostje, ki so obiskali župljane in maševali pri oltarju Brezjanske. To so bili: prof. Stefan Steiner iz Berlina, g. Franc Srebrnič, župnik v Renčah in g. Miha Zevnik, dekan in župnik v Dobruču; ki je velik propagator Baragove svetniške zadeve.

• Župnijo Brezmadežne pa so obiskali hinijski župnik g. Maks Kozjek in g. Franc Srebrnič, ki je obiskal brata Rafkota.

• V krogu družine je postal naš čitatelj in gotovo eden najstarejših Slovencev v Torontu "mlad" 95 let! Tu mislimo na g. Ludvika Sečerka, ter mu tudi mi ključemo "še na mnoga leta!"

• V odboru "Dom lipa" ki se trudi za slovenski starostni dom, in uspešno napreduje je prevzel od prepozlednega predsednika g. Fr. Cesarja — podpredsednik g. Viktor Trček, ter mu želimo pri naporom delu za uresničitev cilja vso srečo.

Zopet je prišel čas, da izrečemo častike tistim slovenskim študentom, ki so letos diplomirali na Torontski univerzi (University of Toronto): Sledijo imena:

B.A. 3 leta: Bodnar, Natalija; Bučar, Emmilia; Buntič, Silviya; Dolinar, Rosemarie; Jaklič, Virginia; Kolenko, John; Melnik, Irene; Sibenik, Peter; Znidar, John. — B.A. 4 leta: Hrajnik, Donna; Krnc, Josephine; Markeš, Peter; Pinterič, Stanley; Urbanc, Sonja. — B.Sc. 3 leta: Habjan, Aleksandra (Z odličnim uspehom); Molnar, Katherine. — B.Sc. 4 leta: Erzetič, Karla; Kolenko, Joseph. — B.Ed.: Bodnar, Barbara; Jereb, Maria; Kuk, Maria; Markeš, Carmen; Muhič, Josephine;

Preželj, Helena; Višetin, Diana. B.Comm.: Bajt, Frank; Jaklič, Josephine; Koželj, Peter; Markeš, Andrej. — B.A. Sc.: Benko, Frank (Mechanical, z odličnim uspehom); Lavriša, Toma. (Electrical, z odličnim uspehom). — B.Sc.: Demšar, Marta; Vrhovšek, Helena. — B.Sc. Pharmacy: Jančar, Joseph. — B.Sc. Physical Therapy: Pahulje, Maria; Petrovič, Barbara. — B.P. H. E.: Jamnik, Anka; — M.A.: Urbančič, Emily; — M.D.: Kukovica, Maria. — M.L.S.: Skop, Vera. — Ph.D. (English): Ložar, Tomaš.

Vsem tem dijakom in dijakinjam častimo, prav tako pa se tistim, ki so gradirali na drugih univerzah in institucijah in vsem tistim, ki smo jih morda prezrli in naj nam oprostite.

Ključ:

B.A.: Bachelor of Arts;
B.Ed.: Bachelor of Education;
B.A.Sc.: Bachelor of Applied Science (Engineering);
B.P.H.E.: Bachelor of Physical and Health Education;
M.A.: Master of Arts;
M.L.S.: Master of Library Science;
Ph.D.: Doctor of Philosophy;
B.Sc.: Bachelor of Science;
B.Comm.: Bachelor of Commerce;
M.D.: Doctor of Medicine.

Chicago

BARAGO NA OLTAR

to je bil klic Baragovega dneva, ki je bil v soboto 3. in v nedeljo 4. septembra na ameriških Brezjah v Lemontu. Izbra je bila zelo posrečena. V Lemontu, ki je sedež slovenskih frančiškanov, kraljuje Marija Pomagaj, kraljica Slovencev iz Brezij. Tukaj naj bi se zbrali verni Slovenci iz vse Amerike, da Njej, ki je naša Kraljica in Mati izročijo svoje prošnje za povečanje služabnika božjega, indijanskega misijonarja Slovenca, škofa Frederika Barage.

Vreme ni bilo nič kaj naklonjeno. Dne 1. septembra je padlo toliko dežja kakor navadno v celem septembru. V četrtek, petek, soboto in še za nedeljo: možnost dežja in neviht... Je obudovati vstrajnost organizatorjev je veličastne prireditve. Zaupali so v priprošnje škofa Frederika Barage proti upanju. Niso bili razočarani. Bog je uslišal prošnje za lepo vreme premnogih.

V soboto popoldne se je pričel polniti lemontski griček. Zvečer ob 7. je bila pred frančiškansko cerkvijo sveta daritev, katero je daroval prevz. škof Hickey iz Clevelanda. Ognjevit govor dr. Jožeta Goleta, je navdušil navzoče k zaupanju v Baragovo priprošnje. Sledila je procesija z lučkami k lurski votlini. Izredno dolga je bila. Takšne že dolgo ne pomnijo v Lemontu. Pri lurski votlini so bile litanije Matere božje in molitev za Baragovo beatifikacijo.

V nedeljo vreme ni kazalo na kaj dobrega. Toda molitve so predre oblake in je ves popoldan izpadel tako, kakor je bilo želeli. Ob pol treh popoldne je

V vseh pravnih zadevah se z zaupanjem obrnite na:

CARL VIPAVEC
SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004

NIČ NI TAKO SKRITO...

International Herald Tribune, ki izhaja v Parizu, je objavila 25. avgusta t. l. prispevek Roberta G. Kaiserja pod naslovom: "Churchill-Stalin Accord Reported on East Europe Take-over". Poročilo je iz Washingtona in navaja, da je pisec knjige "Shattered Peace" (založba Houghton Mifflin) Daniel Yergin odkril v vojaških arhivih Imperialnega Kolegia v Londonu uradni angleški zapisnik sestanka med Churchillom in Stalinom 9. oktobra 1944 v Moskvi.

Dosedanja poročila o tem sestanku vsekakor niso bila točna, če jih primerjamo z uradnim zapisnikom.

V svojih spominih je Churchill omenil ta setanek in tudi listič papirja, ki ga je izročil Stalinu. Ta papir je vseboval odstotke vpliva, ki naj bi ga imele velesile. Sovjeti naj bi imeli 90% vpliva v Rumuniji, 75% v Bolgariji, 50% v Jugoslaviji in Madžarski ter 10% na Grškem. Churchill je, po pisanju v spominih, svetoval Stalinu, naj papir seže in je trdil, da so bili ti odstotki mišljeni samo kot začasna ureditev, ne pa stalna razdelitev vplivnih območij. Churchill je tudi pisal, da je bil na tem sestanku

pričela procesija v Baragov park. Narodne noše, kakih 300, so dale poseben poudarek. Tudi Indijanci so prisli, kakih 15 do 20 številu v svojih slikovitih narodnih nošah. Njim na čelu je bil kap. župnik p. Pascale, ki Slovence že dobro pozna. Bili so sprejeti s ploskanjem.

Ob treh pop. je bila v Baragovem parku glavna slovenska Svetovna misija je daroval marjetičski škof Charles Salanta ob somasovanju pom. škofa iz Joliet in še enega škofa iz Winconsbna. Ni bilo pa nobenega škofa iz Chicagoa. Peli so združeni pevski zbori: Korotan, pevski zbor Marije Pomagaj iz Toronta, cerkveni pevski zbor od Sv. Janeza v Milwaukee in Sv. Stefana v Chicago. Takoj po maši bi morali biti na istem prostoru zborovanje Baragove Zveze, pa je bilo preloženo na versko kult. prireditev pri šolskih sestrah na Mount Assisi.

Po splošni sodbi, je bila ta versko-kulturna prireditev predolga. Lahko bi kaj črtali, zlasti pri narodnih plesih. Mogočno je bilo petje skupnih zborov: Korotan, pevci iz Toronta, Milwaukee-ja in Sv. Stefana. Tudi posamezni zbori so se dobro postavili. Ugajal je nastop zbora od Marije Pomagaj v Torontu. Spretno jih je povezoval z Baragovo idejo g. Vilko Cekuta. Skoda tudi, da so prireditelji potisnili nastop slovenske sobotne šole iz Chicagoa skoraj na zadnje mesto. Prizorček: Baragovi blagbi bi moral biti vsaj v sredini programa, že radi otrok. Ljudje so bili že naveličani dolgega programa in pričeli odhajati. Nastop sicer odlične sopranistke ge. Mičke Kranjč-Fishinger zasluži posebno omembo. Je odlična operna pevka, njen glas privablja. Toda ko je pela pesmi v tujih jezikih, ni uspela. Preprosti narod tega ne razume. Kdo je od navzočih razumel nemško, francoško ali italijansko pesem. Vzgala je pa, ko je zapela slovenske pesmi. Nauk za bodoče...

Udeležba je bila odlična. Tudi organizacija. V soboto pravijo, da je bilo kakih 1400 ljudi, v nedeljo pa vsaj kakih 2400. Bog daj, da bi se kazal uspeh Baragove dneva tudi v večjem zaupanju v Barago in v povišanju članstva pri Baragovi zvezi.

M. G.

poslanik ZDA Averell Harriman, toda ta je v svojih lastnih spominih to zanikal in izjavil, da je bil zadržan ter da je zvedel za te odstotke šele 2. oktobra, ko je obiskal Churchilla v njegovem stanovanju v Moskvi. Harriman sporoča, da mu je Churchill pokazal osnutek pisma, ki ga je nameraval poslati Stalinu. V pismu je hotel izraziti britansko razumevanje odstotkov, za katere sta se zedinila 9. oktobra. Harriman mu je svetoval, naj pisma ne pošlje in dodal, da ne bo Roosevelt soglašal s pismom, če ga pošlje.

Churchill je poročal Rooseveltu o sestanku 11. maja iz Moskve in zatrjeval, da ne bo prišlo do nobene dokončne odločitve, marveč samo do začasnih dogovorov.

Iz zapisnika samega sledi, da ni nikdar Churchill omenil, da bi bili ti odstotki samo začasnega pomena, in Stalin je potrdil, da razume, kaj Churchill mislo. Po pisanju zapisnika je Churchill izjavil, da je bolje govoriti o odstotkih kot pa o delitvi v vplivni sferi, ker bi to utegnulo motiti politike v ZDA.

Nepojasnjeno je, zakaj niso shranili zapisnika tega sestanka in arhivih zunanega ministrstva in zakaj se je znašel med osebimi listinami generala Hastings Ismaya.

• Pomladna številka Newslettera za slovenske študije, prinaša izčrpno bibliografijo del, ki so izšla v zadnjem desetletju o slovenski narodni majšini v Avstriji in v Italiji. Listo, ki obsega 65 sestavkov, je sestavil prof. Stefan Slak.

PROSIMO,
PORAVNAJTE
NAROCNINO!

OB OBLETNICI SMRTI KROMBERŠKEGA ŽUPNIKA. VINKA VODOPIVCA.

Dne 29. VI. 1977 sme praznovati petindvajseto obletnico smrti našega primorskega skladatelja.

Rojen je bil 16. I. 1878. v Ročinju na Goriškem, kot prvorojenec iz učiteljske družine Vinka Vodopivca in Antonije rojene Makarovič. Ljudsko šolo je obiskoval v Grgarju in skupno z brati vadi se na harmoniju. Nižjo gimnazijo je obiskoval v Andreanum in je že takrat kot dijak prinesel domov nekaj odpevov za litanije, katerih mu pa takrat oče ni hotel igrati, ker si je mislil, da je bolj važna šola, kot pa glasba. Vendar Vinka to ni omajalo, začel se je podpisovati na svoje pesmi s pseudonimom Ambrozij Sraka. Pod tem imenom ga je tudi oče priznal. Višjo gimnazijo je obiskoval v Alojzeanum v Gorici, današnje Alojzijeve. Takrat je sodeloval pri zavodnem malem orkestru, pri katerem je igral violo. Instrumente za ta orkester je preskrbel takratni vodja in pozneje krški škof dr. Anton Mahnič. Med počitnicami je vneto študiral harmonijo in kontrapunkt. Po dovršeni gimnaziji je vstopil v goriško bogoslovje, kjer ga je 14. VII. 1901. posvetil v mašnika goriški knezo nadškof, kardinal dr. Jakob Misijša. Novo ma-

šo je pel v Grgarju, 21. VII. 1901, kjer je bil njegov oče še takrat učitelj.

Prvo duhovniško službo je nastopil v očetovem rojstnem kraju, Kamnje pri Ajdovščini, nato v Crničah in leta 1907. kot vikar v Kromberku pri Gorici. Leta 1914. je moral bežati kot vojni begunec na Noiranjsko kjer je bil nameščen kot kaplan v Cerknici. Bil je tudi organist in pevovodja cerkvenega in prostvetnega pevskega zbora. Tu je skomponiral skoraj vse lirčne pesmi, katere je pesnila S. M. Elizabeta Kremžar, uršulinka v Ljubljani. Med drugimi je skomponiral tudi Stritarjevo: Zabjo svatbo.

Leta 1918. po končani prvi svetovni vojni se je vrnil v Kromberk in je tam ostal do smrti 29. V. 1952. Vas in cerkev sta bili v razvalinah, dobri ljudje so si postavili majhne barake za zašilno bivališče in še eno večjo barako, v kateri je bila cerkev, šola in župnišče. Počasi so si ljudje postavili nove domove in obenem tudi lepo cerkev v neoromanskem slogu posvečeno Materi Božji, leto 1927.

Leta 1936. je bil kromberški vikarijat povišan v župnijo in tako je postal Vinko Vodopivec prvi župnik. Tam je pel tudi svojo zlato mašo 15. VII. 1951., naslednje leto ga je pa Gospod poklical k sebi na dan svetih apostolov sv. Petra in Pavla. Sam sem bil prisoten pri pogrebu in videl ogromno množico ljudi, ki so prišla zahvaliti se pevcu božje slave, na njegovi zadnji poti. Slovenski skladatelj iz Nove Gorice, še ga niso k večjemu počitku k sveti Trojici, kjer ga je pokopal prelat administrator Mons. dr. Mihael Toroš. (N. B. danes tudi on pokojni).

Vinko Vodopivec je najbolj poznani po cerkvenih skladbah.

Napisal je več latinskih sv. maš in tudi nekaj slovenskih. Najbolj je pa poznani po svojih cerkvenih pesmaricah, katere še danes uporabljamo, kot so: Božji spevi, Gospodov dan in Zrava Marija. Za cerkveno ljudsko petje je priredil Svete pesmice. Cerkevne skladbe je pripeval v Cerkvni Glasbenik in razne cerkvene pesmarice.

Poleg cerkvenih glasbe je priredil tudi posvetno, glasbo in sicer za: Moške, ženske in mešane zборе, samospeve, dramatične prizore, spevoigre, skladbe za koračnice in za tamburaške zборе, za mandolinke kvartete, za godbe na pihala in za salonske orkestre.

Zborovske skladbe so izšle v glasbenih listih in pesmaricah, kot so: Novi akordi, Pevec, Mešani zbori. V pesmaricah, kot so: Kramoje, Tomc, Kumar, Pregelj. Ljubljanska Matica je izdala osemglasni mešani zbor "Mejnik". Samostojno je izdal sledeče v Gorici: Moški zbori, moški in ženski zbori, Poljske rože. Štiri vesele koračnice za mešani zbor. Osem izbranih moških zborov. Rožmarin, kitica narodnih spevov v prizorih in Snubači, dramatski prizor narodnih pesmi.

Njegova umetniška žilica je najbolj značilna v koračnicah, katere so res mojsterske. Njegova orlovska himna je izšla celo prirejena za godbo na pihala v Brnu (Češka) 1921. Znanje so tudi koračnice, mazurke in polke katere je napisal za mandolinški septet z Zagrebu 1938-1940. kot so: Bele cvetlice, Na poljani, Dorčina polka, Vodopivca koračnica, Bakljadni pes kresniče, Pot na Drežnikov vrh, pri Učeniških, kot spomin na očeta. Spevoigra Kovačev študent, ki opisuje življenje svojih prednikov; ta je tudi prestavljena za hrvaški jezik, katero so leta (Konec na 4. strani)

ZAČENŠI S 6. SEPTEMBROM 1977

BODO V ONTARIO VSI NAPISI ZA DOVOLJENE BRZINE IN ZA RAZDALJE SPREMENJENI V METRIČNI NAČIN

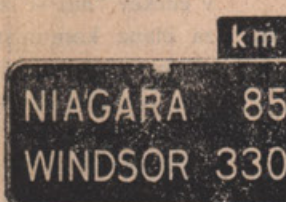
TUKAJ JE NASVET UČENJA ZA TA NAČIN

NAPISI ZA BRZINE

NAPISI ZA RAZDALJE

(že v uporabi)

Je to zelo preprost način in večina držav okrog sveta ga že uporablja. Ontario in druge province ga sprejemajo po vso Kanado vključujoč načrtu, ki je odobren od "Metric Commission Canada".

Brzinske določbe so merjene v kilometrih na uro (km/u). Razdalje pa so merjene v kilometrih (km) in metrih (m).

En meter je približno dolžina dolgega koraka. En kilometer je 1000 metrov ali 5/8 milj. (0.625). (Ena milja = 1.6 km).

Lagoden način vašega seznanjenja s kilometri je, če si zapomnite zapopadeno časovno dejstvo — na primer, 80 km (50 miles) vam bo vzelo približno 1 uro vožnje pri brzini 80 km/h (50 mph).

Preučite napise, ki so tukaj tiskani in hitro se boste znašli.

Za hitrejši način priučanja novega načina, "misli metersko" — in ne spreminjal nazaj v staro Imperialno enoto milj. Za merjenje uporabe bencina v kilometrih za galon, delite število kilometrov prevoženih s številom uporabljenih galonov.

Dobi si primerek informacijske knjižice "Ontario Roads Go Metric" v katerem koli uradno ministerstva za "Transportation and Communications" ali pa v LCBO prodajalnah v Ontario.

James Snow,
Minister of Transportation
and Communications

William Davis, Premier

Province of Ontario

PRILIKA ZA VELIKODUŠNOST

Avstrijski list 'Kleine Zeitung' je objavil v rubriki 'Komentar' 25. avgusta t. l. pogovor Carla Gustafa Ströhma s profesorjem Cirilom Zebotom iz Washingtona. Celoten naslov poročila je: 'Avstrija in njena slovenska manjšina: PRILIKA ZA VELIKODUŠNOST'.

V uvodu v intervju poroča pisec, da je preživel prof. Zebot dopust v Kortah in daje kratko poročilo o življenju in delu dr. Zebota. Nato sledi intervju na vrta gostilne Pristovnik v Kortah, ki ga podajamo v izveščku.

Na vprašanje, kakšne posledice bo imel predsednik Carter na ta konec Evrope, je prof. Zebot odgovoril:

Predsednik Carter je dal ponovno poudarek na človečanske pravice kot na končni namen zunanje in notranje politike. Zadnje čase zagotavljajo v ZDA človečanske pravice manjšinam, ki v preteklosti niso imele enakih možnosti za lasten razvoj. Zavedajo se, da za zagotovitev človečanskih pravic ni dovolj, če dobe pravico voliti, marveč jim je treba dati enake možnosti od začetka.

Poročevalec je hotel vedeti, če je možno to porabiti tudi v Evropi, nakar je prof. Zebot uporabil Koroško kot primer. Na Koroškem bi bilo treba odpraviti krivice, ki so jih utrpeli Slovenci. Predvsem je treba vzpostaviti popolno enakopravnost slovenskega jezika, predvsem v šolskem pouku. Med človečanske pravice Slo-

vencev na Koroškem spada možnost, da morejo neovirano govoriti, peti, ustvarjati ter se združevati na podlagi svojega slovenskega izvora in miselnosti.

Na mnenje poročevalca, da bi avstrijsko popuščanje Slovincem oslabilo državo, je prof. Zebot odgovoril, da je prav nasprotno resnica. Če bi postopala Avstrija pravično in širokorsno v pranju manjšine, ima izredno priliko, da dokaže svojo posebno mednarodno stališče tako zemljepisno kot tudi politično. Če bodo Avstrijci slovensko manjšino na Koroškem resnično ohranili in okreplili, ne bo to oslabilo avstrijske države, marveč ji bo prineslo priznanje, spoštovanje in naklonjenost držav vzhodne srednje Evrope in jugovzhoda — pravičnejši državi, s katerimi je delila Avstrija isto zgodovino. To bi začelo novo oziroma mesebojnega zaupanja, kulturne sorodnosti in gospodarskega sodelovanja. Ta pospešeni proces bo privedel do položaja, ko bodo izgubile državne meje že itak preživelo vlogo delitve in konfrontacije. Slovenci na obeh straneh Karavank prav gotovo ne predstavljajo nobene nevarnosti za Avstrijo. Nobenega razloga ni za domnevo, da so Slovenci na Koroškem manj lojalni do Avstrije kot je nemško-avstrijska manjšina na južnem Tirolskem do Italije. Slovenci na Koroškem bi mogli postati v novem oziroma

novem oziroma možno ostvariti, nov most varnosti, miru in prijateljstva med Avstrijo in narodi Jugoslavije. Če do take rešitve ne bo prišlo, bodo postali skrajneži na obeh straneh še bolj radikalni. To se opaža že sedaj, ko očitno pogajanja ne prinašajo nikakih uspehov. Umestno je vprašanje, če je tega dvajsetletnega zavlačevanja krivo pomanjkanje volje Avstrije ali drugačni interesi Jugoslavije.

Na vprašanje, kako bo vplival novi poudarek na človečanske pravice na zunajo politiko ZDA do Jugoslavije — zlasti s ozirom na tvegano prehodno periodo v dobi po Titu, je odgovoril dr. Zebot, da se politika ZDA do Evrope po drugi svetovni vojni ni spremenila. Cilj te politike je močna in enotna Zapadna Evropa, ki more uveljaviti svojo svobodo in gospodarski napredek. Na ta način bo mogla prepričati tako narode v vzhodni Evropi kot tudi Sovjete, da nima sovražnih namer, Jugoslaviji so doslej prizanašali glede kršenja človečanskih pravic zaradi njenega slovesa kot sorazmerno milejši komunistični režim. Toda dejansko je tudi v Jugoslaviji mnoge primerov grobega kršenja človečanskih pravic kot so primeri sodnika Miklavčiča in drugi.

Glede bodočega razvoja Jugoslavije po Titu je prof. Zebot izrazil mnenje, da ne bodo možne več rešitve, ki so bile še možne za časa Tita. Računati je treba s Sovjeti, katerih vpliv utegne postati po Titu večji in bolj napreden. Prof. Zebot je povedal, da soglasja v veliki meri z analizo poročevalca Stroehma, kakor jo je razložil v svoji knjigi 'Ohne Tito — Kann Jugoslawien ueberleben?' (Brez Tita — ali more Jugoslavija preživeti? Založba Styria, Graz, Avstrija). Nevarnosti obstojajo tudi glede na neizvano sovjetsko vojaško avanturo. Te nevarnosti temelje na večernodnostnem značaju Jugoslavije: Albanci na Kosovu, bolgarsko-makedonsko vprašanje, srbsko-hrvatski odnos na Hrvaškem kot tudi v Bosni.

Na vprašanje, kaj bi mogla in kaj naj bi Jugoslavija ukrenila, da bi se izognila tem nevarnostim, je dr. Zebot izrazil mnenje, da bi Jugoslavija sama težko kaj ukrenila v primeru — upajmo malo verjetne — sovjetske vojaške zasedbe. Takemu podvzetju bi se morale upreti sile ZDA in NATO, ker bi se porušilo dosedanje ravnotežje sil. Toda Jugoslavija more pomiriti notranje napetosti, ki bi lahko služilo kot pretveza za sovjetske intervencije. Prav v tej točki sovpadajo človečanske pravice in koristi narodov Jugoslavije. Samo resnična liberalizacija ter konfederacije Jugoslavije utegnejo odpraviti nevarnost notranjih izbruhov. Po Titu ne bo v Jugoslaviji nobene sile, ki bi mogla zatreti za trajno te 'antagonizem', če ne bodo odstranjeni njihovi vzro-

ki. Da pa se to lahko primeri, bodo postali po Titu voditelji, ki so bili odstranjeni v letih 1971 in 1972 (Nikežič v Srbiji, Crvenkovski v Macedoniji, Kavčič v Sloveniji in Tripalo na Hrvaškem), činitelji, ki jih ne bo mogel nihče prezreti.

Vlogo Slovenije pri premaganju teh težav je orisal prof. Zebot z ugotovitvijo, da je Slovenija najbolj homogeno od vseh republik Jugoslavije. Notranje nevarnosti jugoslovanske države so južno od slovenskih meja. Slovenija ima točno orisano ozemlje, enoten narod, dobro organizirano javno upravo in gospodarstvo. Slovenija lahko stoji na lastnih nogah. Slovenija je važna, toda Slovenija sama ne zadošča za nadaljnji obstoj Jugoslavije. Slovenija je geopolitični most alpskega in adrijskega območja od zapadne Evrope na jugovzhod. Zato je tudi zelo važno področje za bodočnost Evrope.

Na vprašanje, kakšno stališče ima do napadov komunističnega režima nanj, je dr. Zebot izjavil, da so sicer ti napadi politično razumljivi, toda stvarno so neutemeljeni. Ker je profesor v ZDA slovenskega porekla, vplivata njegova poklicna stroka ter njegov izvor na analizo dogodkov. Komunistični kritiki naj bi opustili osebne napade nanj in pričeli z diskusijo o njegovih pogledih. Nihče ga ne more prisiliti k molku, če ima kaj resnega povedati.

Paul Spaak, 18. 1050. Bruxelles, Belgique.

Pesnik g. Jeruc O. Dimitri je posvetil to pesniško zbirko svoji materi s posvetilom: "To skromno zbirko posvečam moji mamici, rojeni Poljanec, ki me je prva učila in naučila za vse življenje te naše sladke slovenske govornice."

OBČNI ZBOR TABORA

Letni Občni Zbor Glavnega Odbora D. S. P. B. Tabor je bil letos v Milwaukee 3. septembra v parku Triglav. Posvečen je bil spominu generala Leona Rupnika. Organizacijo zborovanja so imeli člani krajevnega društva Tabor v Milwaukee, ki so vsotvar res lepo izvedli. Zborovanja so se udeležili člani, mnogi z družinami, iz Clevelanda, Chicaga, Rochesterja, Toronta, Kitchenerja, Hamiltona, Montreala itd. Člani so izvolili novi odbor in so sprejeli resolucijo, da se posljejo spomence na merodajna mesta glede pokolja Domobrancev in teptanja osnovnih človečanskih pravic v Jugoslaviji.

Na programu je bila tudi kratka spominska prireditev pri kapelici na čast tistim, ki so dali svoja življenja za Boga, Narod in Domovino. Krajevna skupina, ki jo vodi sin očeta Amerikanca in slovenske matere, je presenetila navzoče z narodnimi pesmi in pesmimi. Fant je povezoval v izvirni slovenski

ni in ob igranju na harmoniko različne točke programa. Hladna jesenska noč je že legla na zemljo, ko je na svobodnih ameriških tleh zadonela domobranska pesem: Oče, Mati, Bratje in Sestre. Nikomur se ni mudilo počivati, saj smo si imeli toliko povedati. Naslednjega dne so se člani udeležili Baragovega dne v Leontu. Spored je bil zelo pester in zanimiv. Mnogi so tudi obiskali grob škofa Rožmana, ki je pokopan an ameriških Brezjah.

• Društvo ontarijskega etničnega tiska je protestiralo v pismu ministrskemu predsedniku Kanade P. E. Trudeauju, da ni imenoval v delovno skupino o kanadski enotnosti nobenega predstavnika tako imenovanih "etničnih skupin".

• Poljska vlada uporablja listotrevij, ki jih ni dovoljeno uvažati na Poljsko. Med njimi so tudi revije Canadian Slavonic Papers, Canadian-American Slavic Studies ter Slavica Canadiana.

• Organizator fotografske razstave ZDA v Sovjetski zvezi Philippe Duchateau je izjavil, da so prepovedale oblasti 80% fotografskih magazinov in knjig, ki so jih nameravali razdeliti kot dar obiskovalcem ter 26 od 400 naslovov, ki so jih pripravili za razstavo.

• Z aretacijo treh novih članov skupine v Sovjetski Zvezi, ki hoče ... dokumentirati ... kršitve Helsinske izjave o človečanskih pravicah v SSSR, je doseglo število zaprtih članov te skupine že 12.

• Senat univerze St. Mary's v Halifaxu je odobril resolucijo, ki zahtev, naj bi bili vsi kanadski študentje, ko končajo univerzo, sposobni uporabljati tako angleščino kot francoščino.

• Ustanova Girardin-Vallancourt je postala česta ustanova Desjardins zadrugnega gibanja v Quebecu. Ustanova podpira preučevanje gospodarstva s podudarkom na zadrugo, finance in družbene posledice gospodarstva. — Leta 1975 je razdelila \$39.800 52 študentom in 1. 1976 \$51.400 84 študentom, ki se specializirajo na teh področjih.

skaj republika lahko imela večje pravice na tem področju. Za Slovence mora danes in v bodoče veljati pravilo neomejenega povratka v domovino, kadar in kjerkoli si oni to zaželijo, ne glede na današnje državljanstvo.

(Toliko iz pisma! Prst dovolj jasno kaže na obstoječo bolečino. Urednik)

... Po povratku v staro domovino iz obiska v Torontu v Kanadi, preprosta žena, stara 67 let s šestimi razredi osnovne šole, je v svoji zahvali iz Slovenije, med drugim zapisala tudi tale odstavček:

"... Sem skoraj pozabila napisati, kako sem bila vesela, ko sem videla, da se vsi spominjate naših dragih trpinov. Po vojni pri nas zaman iščemo naših spomenikov. Po tridesetih letih sem le našla ta za me velik blagor, pa tudi tisti kosček Slovenije, ki je nekoč bila ... Se enkrat hvala za vse ..."

bo vsota višine vaše starostne pokojnine ob starosti 65 let odvisna od števila let, ki ste jih preživeli v Kanadi po vaši starosti 18 let.

Jeruc O. Dimitri: Razgovor s Paul Spaak, 18. 1050. Bruxelles, Belgique.

OBČNI ZBOR TABORA

Letni Občni Zbor Glavnega Odbora D. S. P. B. Tabor je bil letos v Milwaukee 3. septembra v parku Triglav. Posvečen je bil spominu generala Leona Rupnika. Organizacijo zborovanja so imeli člani krajevnega društva Tabor v Milwaukee, ki so vsotvar res lepo izvedli. Zborovanja so se udeležili člani, mnogi z družinami, iz Clevelanda, Chicaga, Rochesterja, Toronta, Kitchenerja, Hamiltona, Montreala itd. Člani so izvolili novi odbor in so sprejeli resolucijo, da se posljejo spomence na merodajna mesta glede pokolja Domobrancev in teptanja osnovnih človečanskih pravic v Jugoslaviji.

Na programu je bila tudi kratka spominska prireditev pri kapelici na čast tistim, ki so dali svoja življenja za Boga, Narod in Domovino. Krajevna skupina, ki jo vodi sin očeta Amerikanca in slovenske matere, je presenetila navzoče z narodnimi pesmi in pesmimi. Fant je povezoval v izvirni slovenski

IZ PISEM UREDNIKA ...

10. julija 1977
SLOVENSKA DRŽAVA
649 Euclid Ave., Toronto, Ont., Canada

Spodovni g. urednik:

Pred kratkim je vaš list prinesel na prvi strani krasen članek iz Karla Mauserjeve knjige, Besede, so bile tako lopotpisane in tako važne, da kaj takega še nisem čitala. Izrezala sem tisti članek, da ga priobčim v ZARJI. Medtem sem se selila in članek se je nekam zamešal. Našla ga bom; a kdaj, ko imam zelo veliko korespondence. Prosim, bodite tako dobri in mi pošljite ta izrezek.

Lepa hvala, ker mi svoj list iz prijaznosti pošiljate. Priložen je desetak za poštino. S gorkimi pozdravi in želeč Vam srečo in uspeh,

Marie Prislund,
President, Scholarship Committee
Slovenian Women's Union of America

... po lastni izkušnji in po pripovedovanju prijateljev, ki so letos obiskali domovino, hočem opisati nekaj primeriv slabih odnosov med izseljenci in sedanjimi uradnimi predstavniki SFRJ v inozemstvu in posredno seveda tudi doma. Izmed mnogih dejstev, ki spadajo v to kategorijo bi omenil poslovanje konzulatov SFRJ.

Podaljšanje jugoslovanskega potnega lista v inozemstvu je brez potrebe sedaj vezan na osebni obisk prizadete osebe na konzulatu. To zadevo bi lahko opravil sorodnik, ali kak drug zastopnik. Tako prizadeti radi te malenkosti ne bi izgubil ves dan. Za moške je vezano podaljšanje potnega lista na predložitev vojaškega dovoljenja. To v pozitivnem primeru podaljša obnovitev za 5 ali 6 mesecev, kar je nekaj nezaslišanega za današnje čase. Izdaja novega potnega lista SFRJ je 34 mesečni postopek in je za to potrebno poleg nekaj fotografij, starega potnega lista, še življenjepis. To zadnje in sploh vsako izpraševanje, ki ni direktno povezano z dokazom o državljanstvu je kršenje osnovne pravice človeka do potnega lista. Ta način poslovanja naše rojake direktno naganja, da si čimprej preskrbijo novo državljanstvo.

Konzulati SFRJ v USA in tudi v Kanadi, tako sem informiran, izdajo jugoslovansko vizo samo za enkratno potovanje, dočim Kanada in USA izstavijo vizo me za večkratni vstop brez težav. Tak postopek SFRJ konzulatov je nekak izraz nezaupanja do svojih bivših ali celo sedanjih državljanov, ki imajo tuje potne liste. Z enkratnim vizumom so ljudje prisiljeni doma obiskati najbližjo postajo notranje uprave ali pa na meji zaprositi za drug vstop. Ena kot druga kombinacija povzroča nejevoljo in nerazpoloženje do ljudske oblasti, še posebno, ko vidiš na mejah naše bivše okupatorje in "sedanje kapitaliste" kako brez vizumov hodijo čez mejo sem in tja.

Vedeti pa tudi moramo, da Kanada ne štiti naturaliziranih državljanov v državi od koder so prišli.

Nedvomno bi bilo boljše, ako bi bil postopek za potne liste in vizume bolj liberalen. Tako pa je rezultat neprimernega postopka tak, da ljudje komaj čakajo, da dobijo novo državljanstvo, da omejijo ali izključijo svoj nameravan obisk v Slovenijo, šepa pa tudi hvala o odprtih mejah SFRJ. Človek ima vtis, da Slovenci v teh zadevah trpimo po nepotrebem radi drugih jugoslovanskih narodov in bi bilo zares primer- no razmisлити, ako ne bi Sloven-

Novo Starostno zavarovanje

NIČ SE NE IZPREMENEI ... SAMO IZBOLJŠA SE.

Starostni zavarovalni načrt, pred kratkim sprejemljen v Kanadskem parlamentu, gleda v bodočnost.

Če sprejemate sedaj starostno pokojnino ... se nič ne izpremeni. Vam namenjene uslužnosti vam pripadajo kot popreje.

Prav tako, če ste tukaj sedaj, in ste stari preko 25 let, nič ne potrebuje izpremembo.

Če ste stari preko 25 let, prebivate tukaj, ali ste prebivali tukaj v preteklosti (po starosti 18 let), ali če ste posedovali vselitveno vizo, ko so spremembe postale zakon, boste imeli možnost izbire — ob starosti 65 let — da zaprosite za starostno pokojnino po starih pravilih, ali izbrati isto po novih. Vse zavisi popolnoma od vas.

Po novih pravilih ... se stvari spreminene na boljše. Vsi bodo spoštevani na enak način, če ste pod 25 letom starosti in

- ste bili rojeni tukaj in ostali tukaj
- ste bili rojeni tukaj in odšli drugam
- ste bili rojeni tukaj, odšli drugam in se vrnili
- če ste prišli sem kot dosejlenec (immigrant),

Pravico do kojonine boste dobili s tem, če ste živeli v Kanadi najmanj 10 let po vaši starosti 18 let. Tako vam da 40 let življenja v Kanadi po 18 letu starosti polno-pokojnino, 20 let 1/2 pokojnino in 10 let 1/4 pokojnino. Če boste živeli v pokouju v tujini, boste vseeno dobili plačano kanadsko pokojnino, če ste živeli v Kanadi najmanj 20 let.

Se več, Kanada bo sedaj imela možnost dogovora s tujimi državami dati vseljencem (immigrants), ki so plačevali v svojih starih domovinah, možnost prenosa pokojninskih dobromamerosti z njimi sem. Seveda, to drži samo za države, ki so pripravljene podpisati izmenjavno (reciprocal) pogodbo s Kanado.

Odvisno od rezultatov takih razgovorov 500.000 kanadskih brebivalcev bi imelo možnost dostopa do socialno zavarovalnih kreditov, ki so si jim pridobili v prekomorskih državah.

To so nove odredbe starostnega zavarovanja (New Old Age Security). Lahko na nje opozorite vaše starše, sorodnike in prijatelje, ki bodo v v kratkem verjetno delali prošnjo za starostno pokojnino.

Če imate kaka vprašanja, ali če želite najbližjih informacij, stopite v tisk z najbližjim uradom. Old Age Security /Canada Pension Plan Office. Radi vam bomo odgovorili na vaša vprašanja in vam dali katerikoli zaprosno pomoč.

Health and Welfare Canada / Santé et Bien-être social Canada
Marc Lalonde, Minister

Iz slovenske zgodovine . . .

B. C. NOVAK

RADIKALNA REŠITEV

Ker nam noben vir ne navaja, kedaj je zamenjal frankovski upravitelj zadnjega karantanskega kneza Edgarja (ali Etgarja), so se morali slovenski zgodovinarji odločiti, ali za leto 820, ali pa za čas med letom 820 in 828. Večina slovenskih zgodovinarjev meni, da je Edgar nehal vladati leta 820, to je za časa Ljudevitovega upora, vendar priznava, da se je to lahko zgodilo tudi pozneje. Vsi, ki zagovarjajo leto 820, z njim pa tudi radikalno rešitev, imajo na svoji strani nekaj močnih dokazilnih razlogov.

Frankovski letopisi (**Annales regni Francorum**), naprimer, pravijo, da je frankovska vojska na povratku leta 820 pokorila Kranjce in tisti del Karantanee, ki se je pridružil Ljudevitu.

Nadalje, ko govori isti vir o letu 822, se lahko razvidi iz njega, da ni bilo Karantaneev med zastopniki Slovanov, kateri so živeli na vzhodu frankovske države in so se tega leta prišli pokloniti cesarju Ljudviku Pobožnemu v Frankfurt. To naj bi pomenilo, da Karantanci takrat niso več imeli avtonomnega

položaja. Končno že omenjeni darovalni listini iz leta 822 in 824, pa naj bi potrjevali, da so Franki po svoji zmagi nad Kranjci in Karantanci leta 800 začeli razpolagati tudi z njihovo zemljo. Radi teh argumentov so nekateri slovenski zgodovinarji, še bolj pa narodni buditelji 19. stoletja, prišli do znanega radikalnega zaključka, da se je takrat končala karantanska samouprava z vsemi že omenjenimi težkimi posledicami; karantanskega kneza je zamenjal frankovski grof, njegova zemlja in zemlja pokrajinskih knezov in drugih upornikov pa je postala lastina frankovskega cesarja. S tem pa je bilo konec slovenskega plemstva.

To vse zveni zelo logično in prepričljivo. Vendar če nekateri vire bolj natančno analiziramo, bomo videli, da nikakor ne potrjujejo gornjih radikalnih zaključkov. V resnici nam viri nič ne povedo, kaj se je zgodilo s karantanskim knezom, kaj z upornimi pokrajinskimi knezi, ali z drugimi uporniki in kaj z njihovimi družinami. Viri niti ne povedo, kdaj in zakaj je nehal vladati Edgar.

MANJ RADIKALNA RAZLAGA

Gornje vire pa je možno razlagati tudi manj radikalno in to ne glede na to, ali je Edgar prenehal vladati leta 820, ali pa nekaj let pozneje. Tudi sam se nagibam k zaključku, da je nekaj let pozneje. Tudi sam se moram res je bil odstavljen že leta 820. To pa se ne pomeni, da se strinjam tudi z drugimi zgornjimi zaključki. Če vzamemo v poštev vse vire, ki jih imamo na razpolago, posebej pa, če primerjamo položaj, kakršen je bil ravno pred uporom, to je okoli leta 820, s položajem, ki si ga lahko ustvarimo s pomočjo virov za dobo okoli leta 900, to je prav pred veliko madžarsko zmago nad bavarsko-karantansko vojsko pri Bratislavi leta 907, potem se odkrijejo šibke strani gornje radikalne razlage, pridobi pa teza, da so bile posledice Ljudevitovega upora bolj mile, kot se navadno sklepa.

Ze če preberemo natančno najvažnejši vir o tem, to je Frankovske anale, bomo videli, da se Ljudevitu niso pridružili vsi Karantanci. Vir pravi, ko so se vračale domov tri armade, so se Kranjci, ki so prebivali ob reki Savi in tako rekoč mejili na Furlanijo, podali furlanskem prefektu Balderiku. Nato nadaljuje dobesedno "idem et pars Carantanorum, que ad Liudewiti partes a nobis defecerat, facere curavit". (Ravno tako je napravil tudi (tisti) del Karantaneev, ki je od nas odpadel in se pridružil Ljudevitu). Kar je za nas važno je to, da pravi vir, da se je le del Karantaneev priključil Ljudevitu. Torej je bil le del karantanske zemlje zaplenjen in le del velmož je bil pokončan. Verjetno je vodil upornike karantanski knez, vendar tudi to ni samo po sebi umevno. Ker se niso vsi Karantanci udeležili upora, bi lahko sklepali, da sta obstajali dve stranki, ena je bila za upor in za zvezo z Ljudevitom, druga pa je temu nasprotovala. Zelo verjetno je drugo stranko podpiral tudi misijonski škof in frankovska duhovščina ali vsaj duhovščina, ki je bila pod frankovskim vplivom, kakor tudi morebitni frankovski plemiči in odposlanci. Karantanski knez je bil zelo verjetno kaznovan, neglede na to, ali se je udeležil upora ali ne. Od tega je lahko

zavisela bolj stroga ali pa bolj mila kazen. Če se ni udeležil upora, so ga Franki še vedno lahko smatrali za krivega ker ni storil vsega, da bi ga preprečil. Ko ugrabimo, kaj se je z njim zgodilo, se zato pojavi cela vrsta možnosti. Knez je lahko "zginil", lahko je bil le odstavljen, lahko pa so njegovo oblast ponovno in še bolj omejiteli, kot so to že storili v preteklosti, čez nekaj let pa so knežji položaj popolnoma ukiniteli v zvezi z reorganizacijo obrambe vzhodne meje. Kot rečeno, ne vemo, kakšne so bile posledice in o tem lahko le ugibljemo.

Nečaka okoli leta 830 pa se je začel razvijati novi frankovski red. Karantanskega kneza Edgarja je zamenjal grof Helmwinn, o katerem vemo zelo malo; le v kolikor ga omenja **Conversio**. Temu sledil Albgar, temu pa Pabo. Zadnji se večkrat omenja tudi v drugih virih, tako leta 844, 845, 847, 859 in 861, leta 860 ga je pregnal Karlman, sin vzhodnofrankovskega kralja Ludvika Nemškega, ker je hotel sam upravljati Karantanijo. Torej le kakih trideset ali štirideset let so Karantancij upravljal grofje, nato pa indirektno ali direktno zadnji Karolingi, to je Karlman, nato njegov nezakonski sin Arnulf, ko pa je ta postal najprej vzhodnonemški kralj, nato pa cesar, mu je sledil njegov sorodnik Liutpold, ki je padel kot poveljnik bavarsko-karantanske vojske v boju z Madžari leta 907. Čeprav so zadnji Karolingi in nato Liutpoldinci vladali nad Bavarsko in Karantanijo, je Karantanija vendarle ohranila svojo lastno upravo.

Ko so frankovski grofje prevzeli upravo Karantanije, so začeli naseljevati svoje, to je bavarske in frankovske grofe in plemiče. Tako so nastale po Karantaniji in po Kranjski nove upravne enote, grofje, ki so še po smrti svojih prvih grofov daljši ali krajši čas nosile njihova imena. To vemo zato, ker že od konca devetega stoletja dalje navajajo darovalne listine imena teh grofov. Seveda vemo za njihova imena, o njihovem obsegu pa lahko le ugibljemo. Ali ni možno, da so nastale na ozemlju starih pokrajinskih kneževin? Vendar tudi to je vprašanje, ki ga bo zelo težko razrešiti.

PRIMERA TRDOGOJA IN WITAGOWA

Seveda niso vseh pokrajinskih knezov zamenjali grofje

tujci. Nekaj karantanskega višjega plemstva se je ohranilo in

so sami postali frankovski grofje. V tej zvezi imam v mislih dva imena, Trdogoja in Witagowa. Prvo je očitno slovenskega izvora, za drugo pa se je dolgo mislilo, da je tudi, vendar nove raziskave so pokazale, da to ne drži; njegovo ime pa je vseeno važno za slovensko zgodovino.

Trdogoj je vsekakor slovenskega porekla. Viri prvič omenjajo njegovo grofijo leta 1023 in 1025. Trdogoj je bil takrat že mrtev, kas se razvidi iz **Liber confraternitatum Salisburgensis vetustior**, v katero so vpisovali imena oseb, ki so živela med letom 784, ko so knjigo pričeli in do leta 907, ko je prenehala. Obe letnici, ki omenjata njegovo grofijo, sta v zvezi z dvema darilnima listinama. S prvo je cesar Henrik II. podelil v samostanu v Gössu, jugozahodno od Leobna, svoje posestvo, ki je bilo v muriškem okraju (in pago qui vocatur Murriza) in v grofiji grofa Trdogoja (in comitatu vero qui nuper fuit Turdogovi comitis); z drugo pa je kralj Konrad II. podelil sto kmetij s podložniki Beatrici, soprogi karantanskega vojvode Adalberona Eppensteinskega, ki ga bomo še srečali v zvezi s sinom sv. Heme. Iz obeh listin razvidimo, da je bila Trdogojeva grofija v muriški dolini, severno od Brucka, na danšnjem Gornjem Stajerskem, in da je bila precej velika.

Witagowo pa je dobil od vzhodnofrankovskega kralja Ludvika Nemškega leta 859 obširna posestva v admontski dolini na Gornjem Stajerskem. Franc Kos v drugi knjigi svoje **Gradiva** je sicer previden, ko pravi, da je Witagowo (Uitragowo) najbrže slovenske krvi. Čeprav o pravilnosti nekoliko dvomi, se vendar odloči za Vitogoj, slično kot je namesto Turdagauo ali Turdagawo pisal Trdogoj. Tudi Witagowovo ime se nahaja v **Liber confraternitatum Salisburgensis vetustior**, kjer je še mnogo drugih slovenskih imen, kar kaže, da so Slovenci takrat pogostoma prihajali v Salzburg. Ta slovenska imena so važna, ker so po letu 828 edini dokaz, da je nekdo slovenskega porekla. Le o plemičih, ki imajo slovenska imena, smemo sklepati, da so slovenskega porekla. Mnogo slovenskih plemičev je že uporabljalo nemška imena in jih zato ne moremo ločiti od nemških, razen če jih viri posebno omenjajo, da so slovenskega rodu. Tak primer je zadnji karantanski knez Edgar, ali neki Baaz po rodu karantanski Slovenec (Baaz de genere Carontania Sclavianorum), ki je leta 830 podelil freisinski cerkvi svoje podedovano imetje s podložnimi ljudmi. Vendar tudi na videz

slovensko ime je lahko včasih varljivo in je treba previdnosti. Kot smo videli, se starejši Kos ni obotavljal pri Turdogovo (ali tudi Turdagauo), da je to slovenski Trdogoj, ali pri Debelogauo, da je to Debelogoj. Ni pa bil čisto siguren pri Witagowu, in je imel prav. Nova raziskovanja so pokazala, da je bil grof Witagowo pripadnik najvišjega frankovskega plemstva in je njegov rod imel posestva v Porenju in Reciji. Ko govorim o novih raziskovanjih imam v mislih posebno glavno delo Michaela Mitterauerja, **Karolingische Markgrafen im Südosten: Fränkische Reichs- und bayerischer Stammesadel im österreichischen Raum** (Karolingi in bayeri v jugovzhodu: frankovska državna aristokracija in bavarsko rodovno plemstvo), izdano na Dunaju leta 1963; ter drugo delo štetega pisatelja, ki pa mi ni bilo dostopno, ga je pa uporabljal Grafenauer (glej rodoslovno preglednico na koncu drugega zveska njegove **Zgodovine** iz leta 1965).

Za nas ni tako važno, da Witagowo ni bil slovenskega rodu, važno pa je, da se je njegova hči Tünza poročila s karantanskim plemičem Jurjem (Georgius), ki je bil slovenskega porekla. Ob poroki ji je njen brat Heimo, ki je bil točaj kralja Arnulfa, podelil za doto posestvo nad Verbskim jezerom. Trazina poroka pa je važna v več ozirih. Potrjuje, da se je ohranilo karantansko višje plemstvo, da novo višje frankovsko plemstvo ni bilo zaprto, temveč je dovoljevalo medsebojno ženitev, in končno nam služi kot konkretni dokaz, da se začne že v devetem stoletju zlijanje med stari slovensko-karantanskim plemstvom in novim frankovsko-bavarskim, iz katerega se s časom razvije novo domače plemstvo mešanje krvi, vendar nemško usmerjeno, ker je taka tudi višja svetna in cerkvena oblast.

Gornji primeri niso osamljeni. V virih lahko odkrijemo še dodatne. Se več pa je bilo takih, o katerih nimamo nobenih dokazov, ker ni dokumentov, ali pa je v njih karantansko-slovensko poreklo zabrisano, ker so Kataranci, kot smo že omenili, vedno bolj prevzemali nemška ali druga krščanska imena, namesto slovenskih, ker so se jim zdeli poganska. Drugi razlog pa je bil v tem, da so bila nemška imena privlačna, kot imena uspešnih zmagovalcev in kolonizatorjev, ki jih je blagoslovljala tudi cerkev. Upajmo, da bo delo, ki ga je Mitterauer začel, in slična dela, prineslo še več jasnosti in bo v bodočnosti lažje razpravljati o tej silno važni dobi slovenske zgodovine.

ŠE O DARILNI LISTINI IZ LETA 824

Vrnilo se še k darilni listini iz leta 824, s katero je cesar Ludvik Pobožni podelil oglejskemu patriarhu zemljo z dvajsetimi kmeti. Kot sem že omenil, je cesar v resnici le potrdil darilo, ki ga je dal furlanski mejni grof Kadolaj med leti 799 in 819. Pa četudi vzamemo zadnje leto, to je leto 819, za leto v katerem se je daritev izvršila, se je to zgodilo še vedno leto dni pred karantanskim porazom. Iz tega pa sledi, da je imel Kadolaj kot prefekt nad tem ozemljem tudi pravico podariti zemljo in kmete tujim fevdalcem. Nič ne vemo, ali se je ta pravica nanašala le na uporniško zemljo, ali pa se je raztezala tudi na neobdelane predele, ali je veljala le začasno, do cesarjeve potrditve, ali pa je bila cesarjeva potrditev samo formalnost. Kadolaj je torej moral imeti tako oblast in pravico že takrat, ko je še vla-

dal karantanski knez in drugi domači knezi. Darilna listina iz leta 824 pa je po moje bolj dokaz zato, da se je po letu 796 z uvedbo furlanske in vzhodne prefekture znatno ukinila oblast karantanskega in drugih knezov, kakor pa zato, da se je začela slovenska zemlja deliti med tujce šele po letu 820. Iz tega pa sledi, da so se tujci lahko začeli naseljevati na slovenskem ozemlju že kakih dvajset let pred Ljudevitovim uporom. Možno je, da je ravno ta naraščajoča oblast obeh predaktorov bila tudi eden izmed vzrokov, da so se Kranjci in Karantanci pridružili upor.

Vse gornje pa potrjuje moje mnenje, da je bil prehod med leti 820 in 828 manj krvav, kakor smo mislili. Naselitev nemških plemičev na slovenski zemlji, ni bila le posledica Ljudevitovega upora, temveč se je zelo verjetno začela že dvajset let

pred uporom, če ne že prej, zaradi uničenja ogrske države in sledečih teritorialnih in političnih sprememb na vzhodu frankovske države. Seveda pa je tudi res, da je upor prispeval k dosti hitrejši in obširnejši naselitvi nemških fevdalcev.

Pri vsem tem razmišljanju pa ne smemo pozabiti, da je bil naš glavni namen dokazati, da se je ohranil del višjega in nižjega slovenskega plemstva še po letu 820. Kakor smo videli, se je ta ostanek nato zliil z novim nemškim plemstvom. Vendar slovensko plemstvo je dobilo še drug nemški priliv iz Velikomoravske, ki se je naselil ali v Spodnji Panoniji, ali pa je dobil posestva direktno v Karantaniji sami.

• **Torontska radijska postaja CHIN**, ki prinaša programe v 30 jezikih, organizira vsako leto mednarodni piknik na Central Islandu v Torontu. Letošnji program je bil povezan s temo "državna edinost".

A PLACE TO STAND . . .

(Nadaljevanje s prve strani)

Haliburton is a two-hour drive from Toronto. The abundance of rich forests soothes the eyes as the clear fresh lakes waters soothes the tense body. A wonderful site for carefree vacationing. The resorts offer convenient accommodations, some includes extras such as tennis courts, golf courses, saunas,

etc. The perfect escape from the hustle and bustle of the mad and hot city. Seeing such potential many have taken advantage of the lush surroundings and have created luxurious resorts and health spas. Ontario our province love it, enjoy it, and grow with it.

Barbara

Uredniki so si ogledali Hershey's tovarno čokolade v Smith Fallsu.

Na obisku v Old Fort Henry v Kingstonu.

Na obisku v litvanskem umetniškem centru blizu Kingstona.

OB OBLETNICI SMRTI KROMBERSKEGA ZUPNIKA

(Nadaljevanje z drugi strani)

1957. dvajsetkrat ponovili v Osičku. Zelo znani sta še Sree in denar in groteska: Povodni mož.

Pisal je ogromno vaj in skladb za glasbo na pihala. — Vzgojil si je tudi organista za svojo faro. Sam je učil cerkveni mešani pevski zbor in vaški mešani zbor. Mnogo se je trudil, da bi se v Gorici ustanovila orglarska šola za organiste, ali žal je višja politična sila to preprečila.

Ko se je odprla nova radijska postaja v Kopru, so ga naprosili, da bi jim dal nasvete za nove ljudske zборе po Istri, se je temu odzval, vendar ni mogel iti osebno tja radi starosti, zato je po magnetofonu odgovoril na vsa vprašanja te radijske postaje.

Ni bil samo glasbenik, napisal je tudi več komičnih prizo-

Ogled tovarne dišav blizu Belvilla.

rov za radio, katere so proizvajali na radijski postaji Ljubljana 1936-1940.

Naj bo to skromen spomin prvega kromberskega zupnika in pevcu Božje slave, po

njegovem najlepšem citatu iz psalmov:

"ZAPOJTE GOSPODU HVALNO PESEM, OB CITRAH PREPEVAJTE NASEMU BOGU!" (Prep. jun. 77.)

L. Mozetič